

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 การบริหารงานโดยองค์คณะบุคคล
- 2.2 การบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523
- 2.3 โครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- 2.4 บทบาท อำนาจ และหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และภารกิจของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การบริหารงานโดยองค์คณะบุคคล

การบริหารขององค์การที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพได้ดั่งนั้น จะต้องพยายามให้คนในองค์การ ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การวินิจฉัย และการตัดสินใจร่วมกับผู้บริหาร ขององค์การนั้น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักการพื้นฐาน ความต้องการของมนุษย์ในส่วนที่ต้องการแสดงความสามารถ ต้องการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ผลที่จะเกิดขึ้นขององค์การ การบริหารงานในลักษณะนี้เรียกว่า "การบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลหรือการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ" (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536)

การบริหารงานในรูปแบบนี้จะจัดโครงสร้างการบริหารให้องค์คณะบุคคลหรือคณะกรรมการมีส่วนในการวินิจฉัย ตัดสินใจ และกำหนดนโยบายในส่วนที่มีความสำคัญและต้องอาศัยการพิจารณาอย่างรอบคอบ การเปิดโอกาสให้องค์คณะบุคคลหรือคณะกรรมการได้ปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น จะช่วยให้การตัดสินใจนั้นละเอียดถี่ถ้วน มีโอกาสผิดพลาดน้อย ซึ่งทำให้เกิดผลดียิ่งขึ้นต่อการบริหารงาน

เนื่องจากการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ บุคคลที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องทำความเข้าใจให้ดี มิฉะนั้นแล้วจะก่อให้เกิดความสับสนหรือเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นได้ คณะกรรมการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารลักษณะดังกล่าว จึงควรทำความเข้าใจหลักการหรือแนวทางดังนี้

1) การบริหารงานลักษณะนี้จะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

(1) สำนักงาน ทำหน้าที่ปฏิบัติงานประจำและบริหารงานโดยตรง

(2) คณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้แทนฝ่ายปฏิบัติ ทำหน้าที่บริหารทางอ้อมโดยใช้การประชุม วินิจฉัย ตัดสินใจ หรือวางแนวทางการบริหารเพื่อให้สำนักงานนำไปดำเนินการ

2) ในการดำเนินการที่จะให้เกิดผลดี มีปัญหาน้อย จำเป็นต้องกำหนดบทบาท อำนาจและหน้าที่ในเชิงปฏิบัติของทั้งสำนักงานและคณะกรรมการให้ชัดเจน

3) สำนักงานและคณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามบทบาท อำนาจและหน้าที่ให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับองค์การเป็นสำคัญ

4) การเสนอเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา เป็นหน้าที่ของสำนักงานที่จะต้องเสนอข้อมูลและพร้อมที่จะชี้แจงเหตุผลให้ชัดเจน

5) การพิจารณา วินิจฉัย ตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายการปฏิบัติของคณะกรรมการนั้นจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลและระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยความจริงใจ และมติที่ประชุมควรมาจากการยอมรับเหตุผลมากกว่ามติจากการลงคะแนนเสียง

6) การดำเนินงานของสำนักงานและคณะกรรมการ จะต้องมีการร่วมกัน และปฏิบัติตามกติกานั้น ด้วยความจริงใจ ซื่อสัตย์และยุติธรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

การบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลหรือโดยคณะกรรมการมีผลดีดังนี้

1) เป็นการทำงานที่ระดมพลังความคิด สติปัญญา ของบุคคลต่าง ๆ ที่มี ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ ช่วยให้การบริหารเป็นไปด้วยความรอบคอบ เพราะมีบุคคลหลายฝ่ายร่วมกันพิจารณา ซึ่งจะทำงานหรือผลที่ได้มีคุณภาพ

2) สร้างความสมดุลระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติ ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และมีส่วนช่วยให้การบริหารมีการประสานงานได้ดีขึ้น

3) ช่วยให้การวินิจฉัย ตัดสินใจ และวางแผนงานในการบริหารเป็นไปด้วยเหตุและผล เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

4) เป็นวิธีการทำงานที่ดีตามหลักการบริหารงาน ในระบอบประชาธิปไตย เพราะทำให้คณะกรรมการได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจอันจะก่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด

5) ช่วยบริหารงานสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของแต่ละท้องถิ่นยิ่งขึ้น

การบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลมีความสำคัญและจุดเด่น ดังนี้

1) การตัดสินใจมีคุณภาพดีขึ้น เพราะการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งมีความรู้และทรรศนะที่กว้างขวาง ผลการพิจารณาตัดสินใจย่อมดีกว่าการตัดสินใจ โดยบุคคลเพียงคนเดียว

2) การยอมรับในผลงานสูงขึ้น เนื่องจากหลายคนมีส่วนร่วม ในการดำเนินการ ทำให้เกิดความผูกพัน และมองผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นของกลุ่ม หรือของคณะกรรมการนั้น

3) การประสานงานดีขึ้น เพราะบุคคลหลายฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาาร่วมกัน ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน รับรู้การดำเนินงานในแนวทางเดียวกัน

4) การกระจายอำนาจมีมากขึ้น เนื่องจากอำนาจการตัดสินใจเป็นอำนาจรวมของคณะกรรมการ มิใช่เป็นของบุคคลคนเดียว

ในการดำเนินการโดยคณะกรรมการนั้น วิธีการหนึ่งซึ่งเป็นแนวทางและสิ่งที่สำคัญในการดำเนินการ คือ การประชุมของคณะกรรมการ ซึ่งบุคคลที่มีบทบาทอันสำคัญในการประชุม คือ คณะกรรมการหรือผู้ที่เป็นการกระทำแต่ละคนนั้นเอง สำหรับบรรยากาศในการประชุมจะดำเนินไปด้วยความราบรื่น แจ่มใส มีความเข้าใจอันดีหรือตึงเครียดรุนแรงเพียงใด ประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการประชุมหรือไม่ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะนิสัย อารมณ์ หรือพฤติกรรมของกรรมการแต่ละคนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรศึกษาถึงลักษณะต่าง ๆ ของกรรมการ ดังนี้

1) ลักษณะของกรรมการที่เลือกต่อการประชุม

- (1) เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มในการเสนอแนะ เพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล
- (2) เป็นผู้ที่มีความจริงใจ การกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่นิ่งเฉย หรือปล่อยให้เหตุการณ์เป็นไปทั้ง ๆ ที่รู้ในเรื่อนั้น และทำหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ตนและพวกพ้อง
- (3) เป็นผู้ที่ฉลาดในการวิเคราะห์ สรุปหรือแก้ไขไม่ว่าจะเป็นถ้อยคำหรือปัญหาในการอภิปรายหรือประเด็นต่าง ๆ ที่ศึกษาพิจารณาได้เป็นอย่างดี
- (4) เป็นผู้มีความอดทนและ ให้เกียรติผู้อื่น รู้จักรับฟังผู้อื่น มีความอดทนในการฟัง ให้ความสนใจต่อผู้พูดและรู้จักให้เกียรติหรือขย่งยอมรับในความคิดเห็นผู้อื่น
- (5) เป็นผู้ประนีประนอมและไกล่เกลี่ย ถ้ามีเรื่องใดที่ขัดแย้งกันและเห็นว่าพอจะตกลงกันได้ก็สามารถประนีประนอมหรือช่วยไกล่เกลี่ยได้อย่างเหมาะสม
- (6) เป็นผู้ที่มีความสนใจและมีส่วนร่วม ให้ความสนใจต่อเรื่องที่พิจารณาโดยค้นหาข้อมูล มีส่วนร่วมในการอภิปราย และอุทิศเวลาเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ
- (7) เป็นผู้มีการขาดและอารมณ์ดี โดยเฉพาะการใช้คำพูดและการวางตนในที่ประชุม

2) ลักษณะของกรรมการที่ไม่เลือกต่อการประชุม

- (1) เป็นผู้ที่คำนึงถึงประโยชน์ตนและพวกพ้องจะคิดจะพูดสิ่งใด มักจะติดอยู่กับเรื่องของประโยชน์ตนและพวกพ้อง ทำให้การวินิจฉัยต่าง ๆ ไม่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ต่อส่วนรวมอย่างใด
- (2) เป็นผู้ที่ก้าวร้าว ยกตนข่มท่าน ทำให้บรรยากาศในการประชุมตึงเครียด เพราะพูดจาอภิปรายมีแต่เห็บแหนม พูดจาก้าวร้าวโจมตีคนโน้นตีจิ้นคนนี้ ถือว่าตนเก่งตนดีคนเดียว
- (3) เป็นผู้ที่ไม่มีใครมีส่วนร่วม กล่าวคือขาดประชุมหรือมิได้ร่วมประชุม และในบางครั้งมาประชุมแต่มิได้พูด หรืออภิปรายอะไร ในบางเรื่องอาจจะรู้แต่ไม่ยอมออกพูดหรือถ่อมตัวจนเกินไปก็ได้

2.2 การบริหารงานโดยองค์คณะบุคคล ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการ การประถมศึกษา พ.ศ. 2523

ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523
ได้กล่าวไว้ว่า

"โดยที่เป็นการสมควรจัดระบบบริหารการประถมศึกษา ให้สอดคล้องกับ
นโยบายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและแผน
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยให้คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
มีอำนาจ และหน้าที่เกี่ยวกับการประถมศึกษา และมีคณะกรรมการการประถมศึกษา
จังหวัด คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ และคณะกรรมการการประถมศึกษา
กิ่งอำเภอ เป็นผู้รับนโยบายของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติและ
ประสานงานให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้ระบบการบริหาร
การประถมศึกษาของประเทศไทยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536)

การบริหารงานโดยองค์คณะบุคคล ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการ
ประถมศึกษา พ.ศ. 2523 เป็นการจัดระบบบริหารการประถมศึกษาให้สอดคล้องกับ
แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ซึ่งกล่าวไว้ในหมวด 4 ข้อ 42 ดังนี้

สนับสนุนให้มีการสรรหาผู้ปกครองและตัวแทนประชาชนทั่วไปเข้าร่วมบริหาร
การศึกษาในท้องถิ่น โดยได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการในองค์คณะบุคคล เพื่อดูแล
ควบคุมนโยบายการบริหารการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับ
นโยบายการศึกษาของชาติและความต้องการอันจำเป็นของท้องถิ่น

จากเจตนารมณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การบริหารการประถมศึกษาเป็นระบบ
การบริหารการศึกษาที่มีความสลับซับซ้อนกว่าการบริหารอื่น จึงจำเป็นต้องอาศัย
รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ นั่นคือการบริหารงานโดยองค์คณะบุคคลหรือ
การบริหารงานในรูปคณะกรรมการ ซึ่งการบริหารงานในรูปแบบนี้จะจัดโครงสร้าง
การบริหารให้องค์คณะบุคคล หรือคณะกรรมการมีส่วนในการวินิจฉัยตัดสินใจ และ
กำหนดนโยบายในส่วนที่มีความสำคัญ และต้องอาศัยการพิจารณาอย่างรอบคอบเป็น
ผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังที่เกษม ศิริสัมพันธ์ (อ้างในสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536) อุดิษฐ์มนทรีว่าการกระทรวงศึกษา
ธิการได้กล่าวไว้ว่า ในการประชุมสัมมนาคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดเขต

การศึกษา 9, 10 และ 11 ณ โรงแรมขอนแก่น เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2525 ว่า

"การบริหารในรูปของคณะกรรมการนั้น จะเห็นได้ว่าในโครงสร้างตั้งแต่ระดับชาติลงมา มีลักษณะเป็นกรรมการทั้งสิ้น ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะใหม่ ผมพิจารณาแล้วสำหรับการบริหารการประถมศึกษาานั้น ไม่มีรูปแบบใดจะดีไปกว่ารูปแบบกรรมการ การบริหารแบบกรรมการ อาจจะไม่สะดวก ไม่คล่องตัว ไม่เด็ดขาด แต่ในเมื่อสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และพัฒนาทางการศึกษาของบ้านเราได้มาถึงจุดนี้แล้ว ก็คงไม่มีรูปแบบใดเหมาะสมไปกว่าการบริหารในรูปแบบกรรมการ เพราะเหตุผลต่อไปนี้

ประการแรก ต้องยอมรับว่าการศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมนี้ บางทีก็คิดว่าเป็นสิทธิ์เป็นเสียง แต่แท้ที่จริงแล้วการมีส่วนร่วมนั้นเป็นการก้าวออกมารับผิดชอบร่วมกัน ถ้าเราพิจารณาไปถึงอนาคตจะเห็นว่าภาระในด้านการศึกษานั้นเป็นเรื่องใหญ่มากแม้แต่รัฐเองก็แบกภาระไม่ไหวการประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ ที่บังคับให้รัฐต้องทุ่มเททรัพยากรลงมาให้อย่างมหาศาลแต่ทั้งที่รัฐได้ทุ่มเทมากแล้วก็ยังไม่เพียงพอเมื่อเป็นเช่นนี้ ท้องถิ่นจะหลีกเลี่ยงไม่รับรู้ไม่ได้ การบริหารการศึกษาทุกระดับนั้นทั้งในปัจจุบันและอนาคตประชาชนในท้องถิ่น จะต้องรับรู้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับภาระบ้าง รัฐรับภาระทั้งหมดไม่ได้ เพราะการศึกษาเป็นกิจกรรมที่แผ่ขยายกว้างขวางออกไปทุกท้องถิ่น และตัวจักรกลที่สำคัญของการศึกษา ก็คือ โรงเรียน และโรงเรียนก็มีอยู่ทุกหนแห่ง จะให้ส่วนกลางควบคุมประสิทธิภาพไม่ได้ ท้องถิ่นจึงต้องมีบทบาทในเรื่องนี้

ประการที่สอง การศึกษาเป็นการลงทุนอย่างมหาศาล เมื่อลงทุนไปแล้วก็ควรจะต้องอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า ในการควบคุมประสิทธิภาพต้องอาศัยส่วนร่วมของหลายฝ่ายเข้ามารับผิดชอบ ไม่มีทางอื่นใดดีไปกว่านี้แล้ว

ประการที่สาม การมีส่วนร่วมและการบริหารในรูปแบบกรรมการนั้น ได้ก่อความรู้สึกเกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้แทนครู เนื่องจากเป็นของใหม่ จึงอาจมองอย่างมีอคติได้ ภาษาไทยเรานั้นการใช้คำบางคำก็อาจทำให้เกิดความสับสนและเข้าใจผิดได้ เช่น คำว่า "ผู้แทนครู" ใคร ๆ ก็นึกว่าคงคล้าย ๆ กับผู้แทนราษฎรเป็นนักการเมือง ซึ่งไม่ถูกต้อง เพราะเป็นสิ่งที่มาจากการเลือกตั้งไม่ใช่ต้องเป็นการเมืองทั้งหมด เพราะมิใช่นายกสมาคมต่าง ๆ ที่มาจากการเลือกตั้งก็ต้องเป็นนักการเมืองหมด

เห็นว่าผู้แทนครูเป็นนักการศึกษาอยู่ในวงการศึกษา เมื่อท่านเข้ามามีส่วนรับผิดชอบ ท่านก็มีหน้าที่ให้ความเห็นให้ความรู้จากประสบการณ์ของท่าน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการประถมศึกษาในฐานะตัวแทนวิชาชีพครู

การบริหารและการจัดการประถมศึกษาในรูปแบบปัจจุบัน แม้จะล่องเลยมามากมายไปแล้วก็ตาม ก็ยังถือได้ว่าเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่ ปัญหาและอุปสรรคย่อมมีเป็นธรรมดา อย่างไรก็ตาม ในท่ามกลางของการเปลี่ยนแปลงและพัฒนานั้นย่อมมีทั้งปัญหาอุปสรรคและความสำเร็จควบคู่กันไปจากการดำเนินการเท่าที่ผ่านมาปรากฏว่าทุกฝ่ายยอมรับว่าเป็นระบบการบริหารที่มีประโยชน์ต่อการประถมศึกษาอย่างมาก แต่จาก การวิจัยและการประชุมสัมมนา ของผู้ที่เกี่ยวข้องพบปัญหาสรุปได้ ดังนี้

1) ความไม่เข้าใจในบทบาท อำนาจ และหน้าที่ของสำนักงานและคณะกรรมการ จนทำให้เกิดการก้าวข้ามหน้าที่ซึ่งกันและกัน เช่น

(1) สำนักงาน ฯ จะต้องเป็นผู้ เสนอ เพื่อให้คณะกรรมการ พิจารณา แต่บางครั้ง คณะกรรมการเป็นผู้เสนอเสียเอง

(2) สำนักงาน ฯ เสนอเรื่อง ที่มีไว้ เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการให้คณะกรรมการพิจารณา

(3) คณะกรรมการนำเรื่องที่เป็นหน้าที่ของสำนักงาน ฯ ที่ต้องปฏิบัติมาปฏิบัติเสียเอง

2) กรรมการบางคนใช้อำนาจและหน้าที่ที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง และพวกพ้อง

3) การพิจารณาตัดสินใจและการวินิจฉัยของคณะกรรมการบ่อยครั้งที่ลืมนึกถึงประโยชน์ของนักเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับ ทำให้การบริหารโดยองค์คณะบุคคลไม่ส่งผลต่อนักเรียนเท่าที่ควร

2.3 โครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

การบริหารงาน ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ได้จัดโครงสร้างและระบบบริหารการประถมศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับกลุ่มโรงเรียน ซึ่งแต่ละระดับมีคณะกรรมการ ซึ่งมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาแตกต่างกันไป ดังนี้

ระดับชาติ

1) องค์ประกอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (มาตรา 5)
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีจำนวนทั้งสิ้น 31 คน ประกอบด้วย

(1) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 31 คน ได้แก่

- รัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย (ประธานกรรมการ)
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ปลัดกระทรวงมหาดไทย
- ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- อธิบดีกรมการปกครอง
- อธิบดีกรมการฝึกหัดครู
- อธิบดีกรมวิชาการ
- อธิบดีกรมสามัญศึกษา
- เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
- เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครู
- ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ หรือผู้แทน
- เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(กรรมการและเลขานุการ)

(2) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวน 6 คน

(3) กรรมการผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทน
ข้าราชการครู จำนวน 12 คน

2) อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(มาตรา 6) คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความเห็นแก่รัฐมนตรี เพื่อกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา และประถมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ
- (2) กำหนดแผนพัฒนาการประถมศึกษา ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (3) พิจารณางบประมาณและจัดสรรเงินงบประมาณและเงินอื่นที่นำมาใช้เพื่อการจัดการประถมศึกษา
- (4) กำหนดมาตรฐานด้านวิชาการ อาคารสถานที่ และค่าใช้จ่ายของโรงเรียน
- (5) เสนอแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติต่อรัฐมนตรี และให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
- (6) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นกรรมการในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและคณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
- (7) พิจารณายับยั้ง และสั่งแก้ไขการกระทำของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและคณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 17 (3) หรือ (4)
- (8) ให้ความเห็นแก่รัฐมนตรี ในการออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (9) ให้คำปรึกษาแก่รัฐมนตรี เกี่ยวกับการประถมศึกษา
- (10) ออกระเบียบและปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อาจมอบให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้ปฏิบัติ หรือเตรียมข้อเสนอมให้คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

3) อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
(มาตรา 14) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่
ดังต่อไปนี้

- (1) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- (2) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมอบหมาย
- (3) จัดทำนโยบายการประถมศึกษาและแผนพัฒนาการประถมศึกษา

เสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(4) จัดทำงบประมาณและจัดสรรเงินงบประมาณและเงินอื่นที่นำมาใช้
เพื่อการจัดการประถมศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(5) จัดทำมาตรฐานด้านวิชาการ อาคาร สถานที่ และค่าใช้จ่ายของ
โรงเรียนเสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(6) เสนอแต่งตั้งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดและผู้อำนวยการ
การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(7) ติดตามและประเมินผลการจัดการประถมศึกษา และรายงานให้
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบ

(8) รวบรวมข้อมูล วิจัย และส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการประถม
ศึกษา

(9) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ระดับจังหวัด

1) องค์ประกอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด (มาตรา 16)
และคณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (มาตรา 22) มีจำนวนทั้งสิ้น
15 คน ดังนี้

(1) คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ประกอบด้วย

ก. กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 4 คน ได้แก่

- ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด
ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย (ประธานกรรมการ)
- ศึกษาธิการจังหวัด
- นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

- ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

(กรรมการและเลขานุการ)

ข. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติตั้งแต่ จำนวน 2 คน

ค. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเลือกจากประชาชนในจังหวัด จำนวน 3 คน

ง. กรรมการผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครู จำนวน 6 คน

(2) คณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

ก. กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 4 คน ได้แก่

- ประธานกรรมการซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง

- รองอธิบดีกรมวิชาการหนึ่งคน ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

- ผู้แทนกรุงเทพมหานครหนึ่งคน

- ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

(กรรมการและเลขานุการ)

ข. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแต่งตั้ง จำนวน 2 คน

ค. กรรมการผู้คุณวุฒิ ซึ่งเลือกจากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน

ง. กรรมการผู้แทนข้าราชการครู จำนวน 6 คน

2) อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ตาม

(มาตรา 17) คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดและคณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ภายในเขตจังหวัด หรือภายในเขตกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

"(1) พิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงาน และแผนพัฒนาการประถมศึกษาของจังหวัด ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษานแห่งชาติ

(2) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณ
เพื่อการประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

(3) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุง
และเลิกโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

(4) การพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษา
ศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่
และครูใหญ่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

(5) พิจารณาให้ความเห็นชอบ ในการพิจารณาความดีความชอบ
ประจำปีของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

(6) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยที่ไม่ขัดหรือแย้ง
กับระเบียบของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

(7) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และตามที่คณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบ
ให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติ หรือเตรียมข้อเสนอให้คณะกรรมการ
การประถมศึกษาจังหวัดพิจารณาดำเนินการต่อไปได้"

สำหรับคณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานครให้มีอำนาจและหน้าที่
ตามมาตรา 24 ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ
อีกด้วย

3) อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (มาตรา 20)
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มี
อำนาจและหน้าที่ภายในเขตจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณีดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
(2) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบหมาย
(3) จัดทำนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการประถมศึกษาใน
จังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

(4) จัดทำงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาในจังหวัด

(5) เสนอจัดตั้ง ตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุง และเลิกโรงเรียน
ในสังกัด

(6) เสนอแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนในสังกัด

(7) ติดตาม ประเมินผล ควบคุมมาตรฐาน และส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนในสังกัด และรายงานให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดทราบ

(8) รวบรวมข้อมูล วิจัย และส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการประถมศึกษาในสังกัด

(9) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ให้มีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา 26 ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออีกด้วย

ระดับอำเภอ

1) องค์ประกอบของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ (มาตรา 23) และคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ (มาตรา 28) ดังนี้

(1) คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ประกอบด้วย

ก. กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 3 คน ได้แก่

- นายอำเภอ
- ศึกษาธิการอำเภอ
- หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

ข. กรรมการผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูของกลุ่มโรงเรียนภายในเขตของอำเภอกลุ่มโรงเรียนละ 1 คน

(2) คณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ประกอบด้วย

ก. กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 3 คน ได้แก่

- ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ
- ศึกษาธิการอำเภอประจำกิ่งอำเภอ
- หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ

ข. กรรมการผู้แทนข้าราชการครูซึ่งได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนข้าราชการครูของกลุ่มโรงเรียนภายในเขตของกิ่งอำเภอ กลุ่มโรงเรียนละ 1 คน

2) อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ และคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอ (มาตรา 24) มีอำนาจและหน้าที่ภายในอำเภอและกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี ดังนี้

"(1) ประสานการดำเนินงานการประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

(2) เสนอแนะการแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

(3) เสนอความคิดเห็นขอประจำปี ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

(4) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบหมาย

3) อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ (มาตรา 26) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอมีอำนาจและหน้าที่ภายในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณีดังนี้

(1) การปฏิบัติงานธุรการ ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

(2) จัดการประถมศึกษาภายในเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอ

(3) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอมอบหมาย

ระดับกลุ่มโรงเรียน

ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 ได้กำหนดเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนไว้ในหมวด 4 ดังนี้

"มาตรา 29 ให้รวมโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หรือสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี หลายโรงเรียนเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มโรงเรียน

จำนวนโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน โครงสร้าง และวิธีแบ่งกลุ่มโรงเรียน
อำนาจหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน และการเลือกประธานกลุ่มโรงเรียนให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด"

ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา พ.ศ. 2534 มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) องค์ประกอบของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน (ระเบียบข้อ 10)

ประกอบด้วย

(1) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียน
ในกลุ่มโรงเรียน

(2) กรรมการโดยการเลือกตั้ง ได้แก่ ครูผู้สอนที่ได้รับเลือกตั้งจาก
ครูภายในกลุ่ม จำนวนกึ่งหนึ่งของโรงเรียนภายในกลุ่ม

ประธานกลุ่ม ได้แก่ กรรมการตาม (1) คนใดคนหนึ่งที่ได้รับเลือกจาก
กรรมการตาม (1) และ (2)

รองประธานกลุ่ม ได้แก่ กรรมการตาม (1) ที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้ง
ศูนย์วิชาการกลุ่มซึ่งเป็นรองประธานกลุ่มโดยตำแหน่ง หากกรรมการดังกล่าวได้รับ
เลือกเป็นประธานกลุ่ม ก็ให้เลือกกรรมการตาม (1) และ (2) คนใดคนหนึ่งเป็น
รองประธาน

2) อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่ม (ระเบียบข้อ 20) มีดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและโครงการของกลุ่มโรงเรียน

(2) กำหนดแนวทางการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของโรงเรียน

ภายในกลุ่ม

(3) ให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และ
โรงเรียนตามแผนงาน โครงการของกลุ่มโรงเรียนและตามแนวปฏิบัติอื่น ๆ ที่
คณะกรรมการกลุ่มกำหนด

(4) กำหนดหลักเกณฑ์หรือนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยไม่ขัด
หรือแย้งกับหลักเกณฑ์ ระเบียบ และกฎหมายอื่น ๆ

(5) พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงาน ในการพัฒนาการเรียนการสอนของ
กลุ่มโรงเรียนตามความจำเป็น

(6) ประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน ของกลุ่มโรงเรียนต่อ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ

(7) ปฏิบัติงานวิชาการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

3) หน้าที่ของประธานกลุ่ม (ระเบียบข้อ 21) ภายใต้งานที่ของของกลุ่มโรงเรียนตามข้อ 2 และ 4 ประธานกลุ่มมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน

4) หน้าที่ของกลุ่มโรงเรียน (ระเบียบข้อ 19) มีดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนางานวิชาการ ในกลุ่ม ประสพการณ์ต่าง ๆ

(2) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนากระบวนการ เทคนิค และวิธีการจัดประสพการณ์การเรียนการสอน

(3) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ทุกกลุ่มประสพการณ์

(4) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการให้มีการประสานงานการใช้ ทรัพยากร คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ อย่างมีประสิทธิภาพ

(5) ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน

5) ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน (ระเบียบข้อ 22) มีหลักเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

(1) ใช้สถานที่ของโรงเรียน ภายในกลุ่มโรงเรียน ที่เป็นโรงเรียน ขนาดใหญ่หรือโรงเรียนที่มีอาคารสถานที่เพียงพอ และ

(2) ตั้งอยู่กลางกลุ่มโรงเรียน ซึ่งสามารถเดินทางติดต่อกันระหว่าง โรงเรียนภายในกลุ่มได้สะดวก

(3) กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตาม (1) และ (2) ได้ให้คณะกรรมการ กลุ่มพิจารณาตามที่เห็นสมควรโดยมติเอกฉันท์

6) หน้าที่ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน (ระเบียบข้อ 25) มีดังต่อไปนี้

(1) ปฏิบัติงานธุรการของกลุ่มโรงเรียน

(2) จัดทำแผนงาน และโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเสนอต่อคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน

(3) เสนอแนวทาง การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกัน ของ
โรงเรียนภายในกลุ่ม

(4) เสนอแนวทาง เพื่อประสานการดำเนินงานด้านวิชาการ และ
กิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียนภายในกลุ่มและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(5) ปฏิบัติงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน

(6) จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ของกลุ่มโรงเรียน เสนอต่อ
คณะกรรมการกลุ่ม

(7) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย
โดยแบ่งภารกิจออกเป็นสองงานดังนี้ (ระเบียบข้อ 26)

งานธุรการ

(1) ปฏิบัติงานเลขานุการของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน

(2) ปฏิบัติงานสารบรรณ

(3) ปฏิบัติงานการเงินและพัสดุ

(4) จัดทำแนวทางและประสานงานการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
ภายในกลุ่มและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

งานวิชาการ

(1) จัดทำสถิติข้อมูลที่สำคัญเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน

การสอน

(2) วางแผนการดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเพื่อ
สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน

(3) จัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

(4) จัดระบบการเก็บ การใช้ และการบำรุงรักษาเครื่องมือ
สื่อการเรียนการสอนหนังสือ และสิ่งพิมพ์

(5) ให้บริการเครื่องมือ สื่อการเรียนการสอน หนังสือและสิ่งพิมพ์

(6) ให้ความรู้ แนะนำ ส่งเสริมเกี่ยวกับเทคนิคการผลิต และ
การใช้สื่อการเรียนการสอนตลอดจนเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

(7) ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

(8) ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน
ในด้านการผลิตเอกสาร ให้บริการเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์

(9) ประเมิน และรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์วิชาการ
กลุ่มโรงเรียน

(10) จัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
และการวัดผลการประเมินผลการเรียน

(11) ปฏิบัติงานวิชาการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย

แม้ว่าระบบบริหารการประถมศึกษาในปัจจุบันจะมีความแตกต่างจากอดีตค่อนข้างมาก แต่ภารกิจในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กยังคงมีเหมือนเดิม และนับว่าจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น ในฐานะที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงได้ตระหนัก และยอมรับว่าการประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ ฉะนั้นการจัดการประถมศึกษาจะเป็นไปตามที่กล่าวมานั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์คณะบุคคลทุกระดับเป็นสำคัญ หากพิจารณาโดยโครงสร้างที่ปรากฏในกฎหมายแล้ว การจัดการประถมศึกษาในระดับจังหวัดและระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากมีบทบาทในการบริหาร และควบคุมการดำเนินงานโดยตรง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว หากคณะกรรมการทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตระหนักในบทบาทอำนาจและหน้าที่ของตน และปฏิบัติงานประสานสัมพันธ์กับสำนักงานด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถแล้ว ก็เชื่อได้ว่าจะส่งผลดีต่อคุณภาพการประถมศึกษาโดยส่วนรวม ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตนั่นเอง

2.4 บทบาท อำนาจ และหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และภารกิจของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

1) การกำหนดนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการประถมศึกษาจังหวัด

นโยบายและแผนพัฒนาการประถมศึกษาในระดับจังหวัดเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต้องร่วมมือกันดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและการพัฒนา

ตามความในมาตรา 17 (1) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการ
การประถมศึกษา พ.ศ. 2523 กำหนดไว้ว่า "พิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงาน
และแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ" กปจ. ควรดำเนินการดังนี้

ก. ศึกษานโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาระดับ
ก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา ได้แก่

- นโยบายการศึกษาของรัฐที่กำหนดในรัฐธรรมนูญ
- นโยบายการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา
- แผนการศึกษาแห่งชาติ
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม
- แผนพัฒนาการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ
- แผนพัฒนาจังหวัด

ข. ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการจัดการ
ประถมศึกษาในจังหวัด ดังนี้

ผลผลิตทางการศึกษา

- ด้านปริมาณ เช่น จำนวนเด็กเข้าเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด
ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 และจำนวน
นักเรียนที่เรียนจบตามหลักสูตรประถมศึกษา ภายใน 6 ปี
- ด้านคุณภาพ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะ

นักเรียนที่พึงประสงค์

กระบวนการในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

- กระบวนการบริหารการศึกษา
- กระบวนการเรียนการสอน
- กระบวนการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล

ปัจจัยทางการศึกษา เช่น ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บุคลากร
นักเรียน งบประมาณ อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี

ค. ศึกษาภารกิจและขอบข่ายการจัดการศึกษาของสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

- จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ได้แก่ จัดการศึกษาชั้น
อนุบาลในเมืองเพื่อเป็นตัวอย่างและการวิจัย การจัดการศึกษา
ชั้นอนุบาลและเด็กเล็กในชนบทและท้องถิ่นห่างไกล เพื่อ
เตรียมความพร้อมในการเรียนระดับประถมศึกษา และความ
เสมอภาคทางการศึกษา
- จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้แก่ จัดการศึกษาให้
ทั่วถึงแก่เด็กทุกคน ที่อยู่ในเกณฑ์ การศึกษาภาคบังคับตาม
พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 และจัดการศึกษา
ให้นักเรียนมีคุณภาพตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

ง. ศึกษารายงานการติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาของปีที่
ผ่านมา ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด โดยศึกษาผลการดำเนินงานตาม
โครงการต่างๆ ในแผนการปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

จ. ศึกษาร่างนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการประถมศึกษาที่
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเสนอก่อนเข้าประชุม โดยศึกษาถึงความสอดคล้อง
ความชัดเจน ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของนโยบายและแผนพัฒนาที่สำนัก
งานการประถมศึกษาจังหวัดจัดทำขึ้น

ฉ. ตรวจสอบเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็น
ปัจจุบัน

ช. พิจารณาและลงมติ (เห็นชอบ/ไม่เห็นชอบ)

- ถ้าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดพิจารณาแล้วให้ความ
เห็นชอบกับร่างที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเสนอ ก็ให้
ลงมติกำหนดเป็นนโยบาย และแผนพัฒนาการประถมศึกษาของ
จังหวัด
- ถ้าคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดพิจารณาแล้ว ไม่เห็น
ชอบด้วยกับที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเสนอ ให้ส่งคืน
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพื่อปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้ง
เสนอแนะแนวทางแก้ไข ให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ไปดำเนินการ

(2) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา

พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523

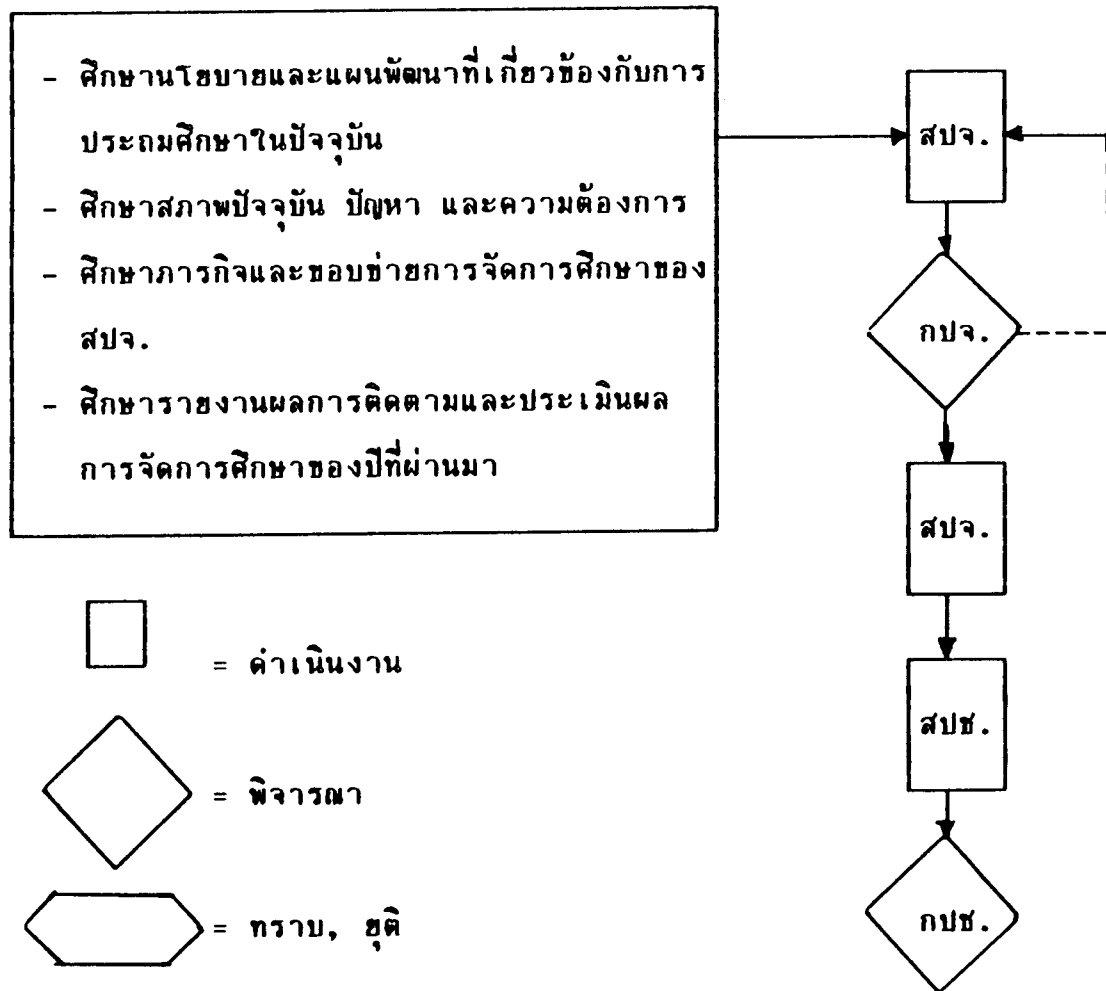
ได้กำหนดไว้ในมาตรา 20 (3) ว่า "จัดทำนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนา
การประถมศึกษาในจังหวัด เสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด" สปจ.
ควรดำเนินการดังนี้

ก. จัดเตรียมและจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและแผน

ข. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้อง
การจัดการประถมศึกษาในจังหวัด โดยจัดทำเป็นรายงานให้คณะกรรมการการ
ประถมศึกษาจังหวัดศึกษา

ค. จัดทำร่างนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการประถมศึกษา
เสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดล่วงหน้าก่อนวันประชุม

ง. เสนอนโยบายการดำเนินงาน และแผนพัฒนาการประถมศึกษาต่อ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 1 การพิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงาน และแผนพัฒนาการ
 ประถมศึกษาจังหวัด

2) การจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณ

(1) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษา
 จังหวัด เกี่ยวกับการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523

กำหนดไว้ในมาตรา 17 (2) ว่า "พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง และการ
 จัดสรรงบประมาณ เพื่อการประถมศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถม
 ศึกษาจังหวัด" กปจ. ควรดำเนินการ ดังนี้

ก. ศึกษาข้อมูลความต้องการด้านงบประมาณของ สปจ. โดยจำแนกตามแผนงานทุกแผน ทั้งนี้ให้คำนึงถึงงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในปีที่ผ่านมา และความต้องการในปัจจุบันเป็นพื้นฐาน

ข. ศึกษาวิธีการและรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณ ภายหลังที่ได้จัดสรรงบประมาณไปแล้ว ว่าเป็นไปได้ตามแผนงาน/งาน/โครงการ กิจกรรมและเงื่อนไขการใช้จ่ายงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

ค. ศึกษานโยบาย และกรอบแผนงานงบประมาณ รวมทั้งแนวทางดำเนินการจัดตั้งงบประมาณและหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณทั้ง 4 แผนงาน คือ แผนงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา แผนงานจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา และแผนงานบริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะแจ้งมาให้

ในส่วนของหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมานั้น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสามารถปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดได้โดยมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- ความเป็นกลางของหลักเกณฑ์
- ความสอดคล้องกับแผนงานและโครงการ
- ความยืดหยุ่นตามสภาพและความจำเป็น

ง. พิจารณาร่างงบประมาณพร้อมทั้งรายละเอียดการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเสนอ โดยมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
- รายละเอียดที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์

(2) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เกี่ยวกับการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 กำหนดไว้ในมาตรา 20 (4) ว่า "จัดทำงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาในจังหวัด" สปจ. ควรดำเนินการดังนี้

ก. จัดเตรียมข้อมูลความต้องการด้านงบประมาณ โดยจำแนกตามรายแผนงาน และหมวดงบประมาณให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

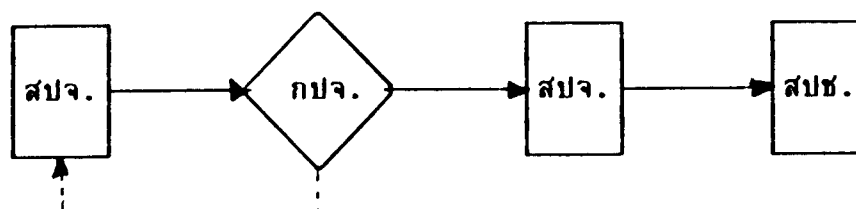
ข. จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ ได้แก่

- แผนการใช้จ่ายเงิน
- กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณ

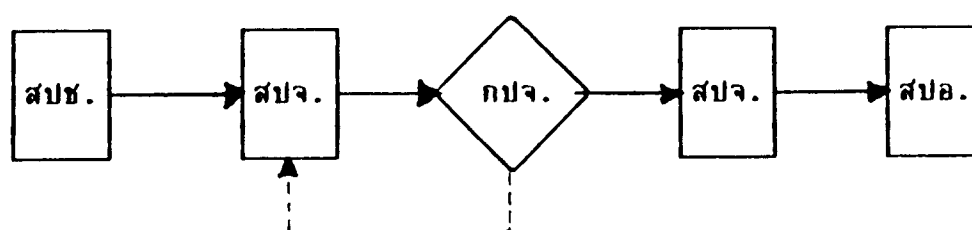
ค. ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ และเสนอรายละเอียดคำขอการจัดตั้งงบประมาณต่อ กปจ. ตามนโยบายและกรอบแผนงบประมาณและแนวทางดำเนินงานการจัดตั้งงบประมาณ

ง. เสนอการจัดตั้งงบประมาณที่ผ่านการเห็นชอบแล้วต่อ สปช.

จ. แจ้งรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณให้ สปอ. ดำเนินการ

แผนภูมิที่ 2 การดำเนินงานในโครงการจัดสรรงบประมาณ

แผนภูมิที่ 3 การดำเนินงานในการจัดสรรงบประมาณ

3) การจัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุง และเลิกโรงเรียน

(1) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัด เกี่ยวกับการจัดตั้ง บริหารรวม ปรับปรุง และเลิกโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ตามความในมาตรา 17 (3) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 กำหนดไว้ว่า"พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุง และเลิกโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด" กบจ. ควร ดำเนินการดังนี้

ก. การจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษา ดำเนินการดังนี้

ก) ศึกษากฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ การจัดตั้งโรงเรียน ประถมศึกษา ได้แก่

- พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 มาตรา 5
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดตั้งโรงเรียน ประถมศึกษา พ.ศ.2524

ข) ศึกษาความต้องการ ความจำเป็น และรายละเอียดจากข้อมูล ดังต่อไปนี้

- จำนวนเด็กในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
- สถานที่ตั้งโรงเรียน โดยพิจารณาที่ดินและการใช้สิทธิในที่ดิน ระยะทางห่างจากโรงเรียนเดิม และสภาพพื้นที่
- ข้อจำกัดด้านงบประมาณของทางราชการ
- ข้อมูลอื่น ๆ ที่ต้องการ

ค) พิจารณารายละเอียดที่ สปจ. เสนอ

ง) ลงมติ (เห็นชอบ/ไม่เห็นชอบ) กรณีไม่ให้ความเห็นชอบให้ระบุ เหตุผล

ข. การรวมและการเลิกโรงเรียนประถมศึกษา ดำเนินการดังนี้

ก) ศึกษาระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการรวมและการเลิก รมโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2524

ข) ศึกษาข้อมูล ความจำเป็นและรายละเอียดอื่น ๆ เช่น

- จำนวนนักเรียนในปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต
- งบประมาณ บุคลากรของโรงเรียน
- ผลการจัดการศึกษา ย้อนหลัง 5 ปี
- ผลกระทบที่มีต่อชุมชนในแง่การให้บริการด้านการประถมศึกษา

ค) พิจารณารายละเอียดที่ สปจ. เสนอ

ง) ลงมติ (เห็นชอบ/ไม่เห็นชอบ) กรณีไม่ให้ความเห็นชอบให้ระบุ

เหตุผล

(2) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เกี่ยวกับการจัดตั้ง บริหารรวม ปรับปรุง และเลิกโรงเรียนประถมศึกษา

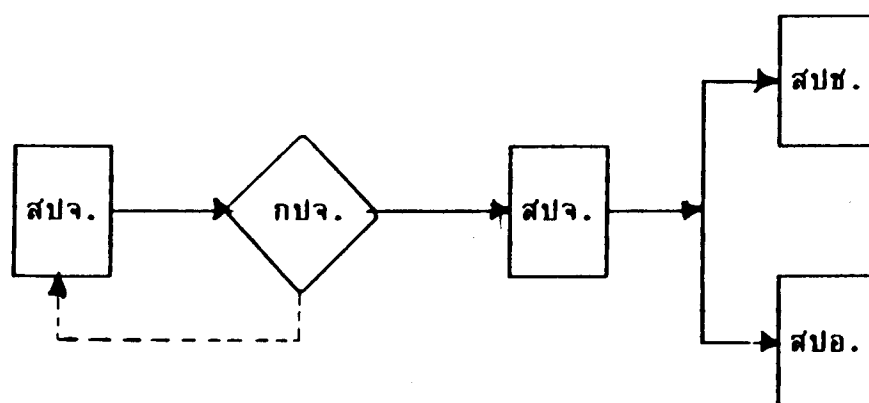
ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 20(5) ว่า "เสนอจัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุงและเลิกโรงเรียนในสังกัด" สปจ.ดำเนินการดังนี้

ก. สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้ง รวม และเลิกโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการการยุบรวมและเลิกโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด

ข. เสนอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้ง รวม และเลิกโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด เพื่อให้คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดพิจารณา

ค. เมื่อ กปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ดำเนินการประกาศ

ง. แจ้ง สปอ. แล้วรายงาน สปช. เพื่อทราบ

4) การแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและหัวหน้าการสถานศึกษา

(1) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัด เกี่ยวกับการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและหัวหน้าสถานศึกษา

พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523

กำหนดไว้ในมาตรา 17 (4) ว่า "พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด" กปจ. ดำเนินการดังนี้

ก. ศึกษากฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 มาตรา 17 (4) มาตรา 20 (6) และมาตรา 24 (2)
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 มาตรา 31 มาตรา 42 มาตรา 45 มาตรา 46 และมาตรา 47
- กฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2523)
- มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง สำนักงานบริหาร การประถมศึกษา สำนักงานบริหารสถานศึกษา
- หลักเกณฑ์ที่ กปช. กำหนดหรือ สปช. โดยความเห็นชอบของ กปช. กำหนดขึ้น

ข. ตรวจสอบข้อมูลและคุณสมบัติที่เกี่ยวข้อง ของผู้ที่ได้รับความเห็นชอบในการแต่งตั้งเกี่ยวกับ

- ความถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ และหลักเกณฑ์
- คุณสมบัติตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ได้รับเงินเดือน

ค. พิจารณารายละเอียดที่ สปจ. เสนอโดยพิจารณาความเหมาะสมของบุคคลกับตำแหน่งที่จะแต่งตั้งและคำนึงถึงประสิทธิภาพในการจัดการประถมศึกษา ตลอดจนทั้งประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ

ง. ลงมติ (เห็นชอบ/ไม่เห็นชอบ) กรณีไม่เห็นชอบให้ระบุเหตุผล

(2) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เกี่ยวกับการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและหัวหน้าสถานศึกษา

พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523
กำหนดไว้ในมาตรา 20 (6) ว่า "เสนอแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และ
ครูใหญ่โรงเรียนในสังกัด" สปจ.ดำเนินการดังนี้

ก. จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวกับการแต่งตั้ง หัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนใน
สังกัด ดังนี้

- สำเนากฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เสนอ
กปจ. เพื่อทราบและเพื่อศึกษารายละเอียด
- รวบรวมเอกสารเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่
เกี่ยวข้องไว้ในที่ประชุมเพื่อใช้อ้างอิง

ข. เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอแต่งตั้ง

- เหตุผลในการเสนอขอแต่งตั้ง
- ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่เสนอขอความเห็นชอบ
- ข้อมูลเกี่ยวกับ สปอ. หรือโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง
- ข้อมูลอื่นที่มีความจำเป็นที่จะนำมาประกอบการพิจารณา

ค. ดำเนินการภายหลังจากการประชุม กปจ.

กรณีให้ความเห็นชอบ

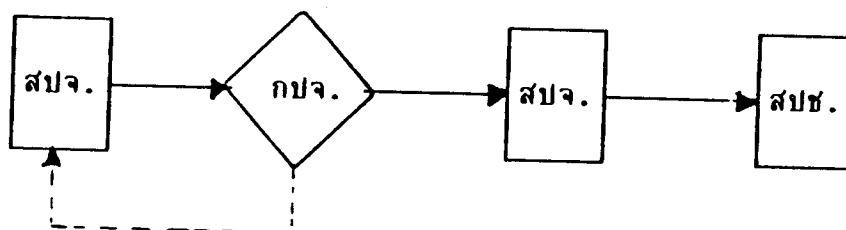
- หากอยู่ในอำนาจของ ผอ. กปจ. ให้สั่งแต่งตั้ง แล้วรายงาน/
แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ
- หากไม่อยู่ในอำนาจของ ผอ. กปจ. ให้ สปจ. เสนอ สปช.
พิจารณาดำเนินการ
- หากต้องเสนอขออนุมัติยกเว้นคุณสมบัติ ให้เสนอ สปช.
พิจารณาดำเนินการ

กรณีให้พิจารณาทบทวน

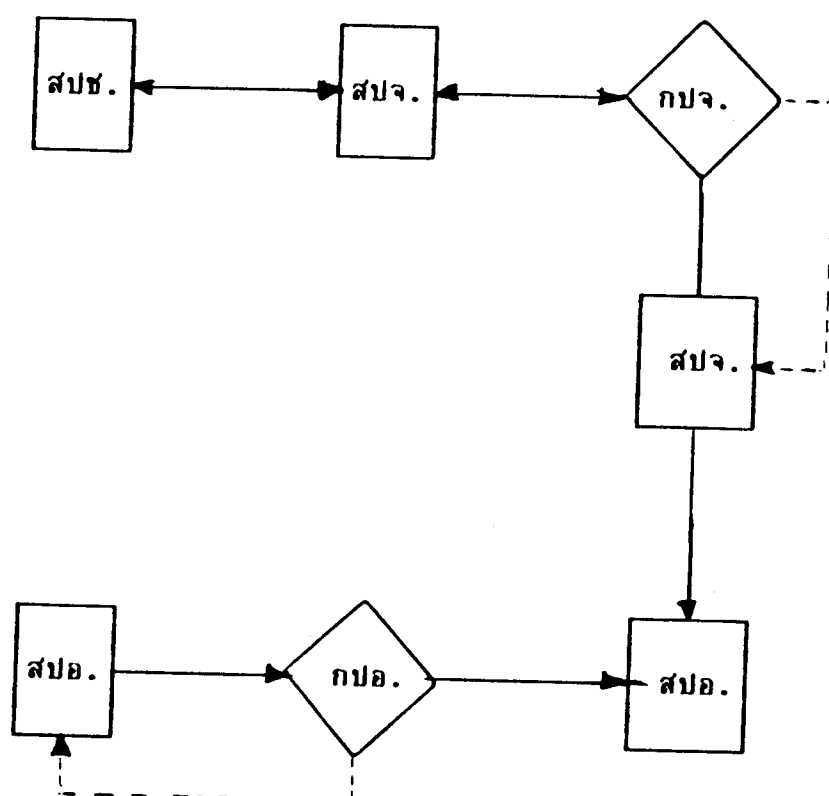
- พิจารณาทบทวนเหตุผลของ กปจ. แล้วหารายละเอียดเพิ่มเติม
นำเสนอเพื่อพิจารณาใหม่

กรณีที่ไม่ให้ความเห็นชอบ

- รายงานหรือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

แผนภูมิที่ 5 การแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ

แผนภูมิที่ 6 การแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่

5) การพิจารณาความดีความชอบประจำปี

ในที่นี้ "ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด" ได้แก่ ข้าราชการครู ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ซึ่งดำรงตำแหน่งในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และอยู่ใต้บังคับบัญชาของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

(1) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัด เกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบประจำปี

คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ภายใน เขตจังหวัด ตามมาตรา 17 (5) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ซึ่งกำหนดไว้ว่า "พิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด" กบจ. ดำเนินการดังนี้

ก. ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 มาตรา 17 (5) และมาตรา 24 (3)
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 มาตรา 59 และมาตรา 60
- กฎ ก.พ. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2519)
- ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534
- หลักเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการของ สปช.
- หนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของ สปช.

ข. กำหนดแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ความเป็นธรรม ขวัญและกำลังใจ เพื่อประสิทธิภาพของการจัดการประถมศึกษา เป็นสำคัญ

ค. ตรวจสอบข้อมูลและคุณสมบัติของข้าราชการครูที่ สปจ. และ กปอ. เสนอ

ง. พิจารณารายละเอียดตามที่ สปจ. และ กปอ. เสนอ

จ. ลงมติ (เห็นชอบ/ไม่เห็นชอบ) กรณีไม่ให้ความเห็นชอบให้ระบุ
เหตุผล

(2) บทบาท อำนาจ และหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบประจำปี

ในฐานะที่ สปจ. ต้องปฏิบัติงานธุรการของ กปจ. ตามความใน
มาตรา 20 (1) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523
สปจ. ดำเนินการดังนี้

ก. จัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์การ
พิจารณาความดีความชอบเพื่อให้ กปจ. ใช้ประกอบการพิจารณา และหากมีกฎหมาย
ระเบียบและหลักเกณฑ์ใหม่ ให้นำเสนอ กปจ. เพื่อรับทราบ พร้อมสำเนาเอกสาร
ดังกล่าว มอบให้ กปจ. เพื่อศึกษารายละเอียด

ข. เมื่อ กปจ. ประสงค์จะกำหนดแนวปฏิบัติ ในการพิจารณาความดี
ความชอบเพิ่มเติม ให้ สปจ. จัดทำร่างแนวปฏิบัตินั้น ๆ นำเสนอ กปจ. พิจารณาให้
ความเห็นชอบ

ค. เสนอรายละเอียดการพิจารณาความดีความชอบต่อ กปจ.

- บัญชีรายละเอียดตามที่ กปอ. เสนอ
- บัญชีรายละเอียด ในส่วนของข้าราชการครูใน สปจ. และ
หน.ปอ./ก. รวมทั้งข้าราชการครูที่ไปช่วยราชการหน่วยงานอื่น
- ข้อมูลอื่นซึ่ง กปจ. และ สปจ. เห็นว่าจำเป็นต้องใช้
ประกอบการพิจารณา เช่น บันทึกรายงานการประชุมของ
กปอ. หรือคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน เป็นต้น

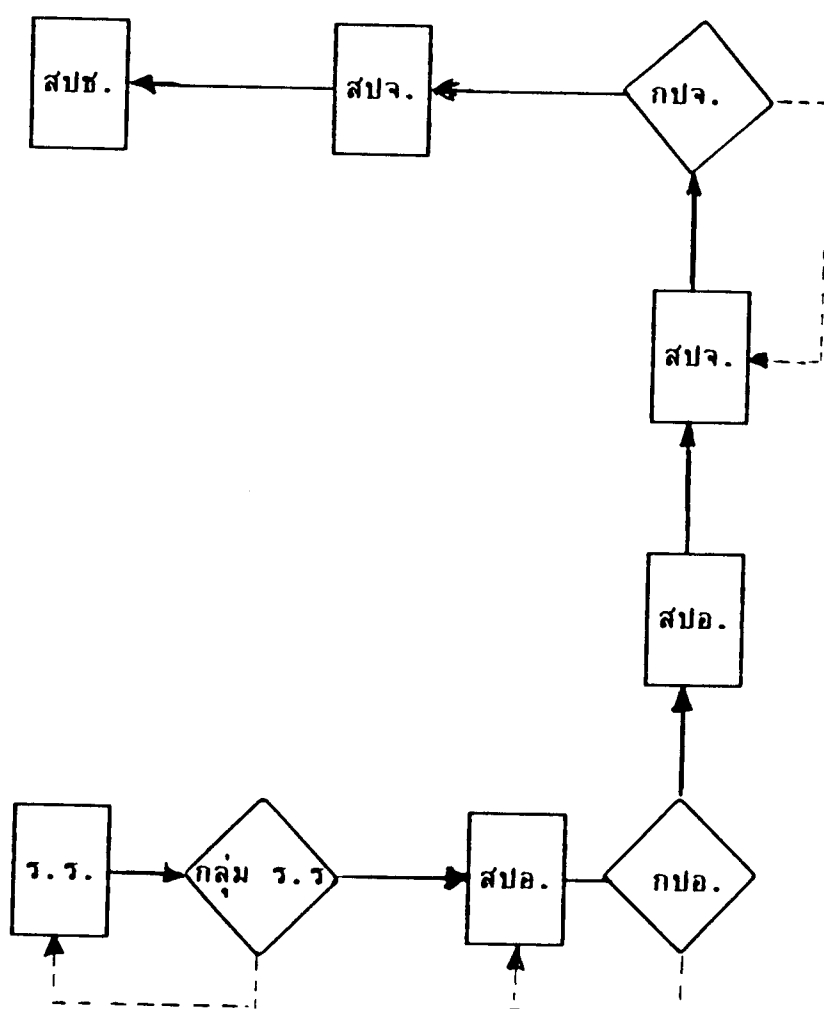
ง. ดำเนินการภายหลังการประชุม กปจ.

กรณีที่ให้ความเห็นชอบ

- หากอยู่ในอำนาจของ ผอ.ปจ. ให้ออกคำสั่งและรายงานหรือ
แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- หากไม่อยู่ในอำนาจของ ผอ.ปจ. เสนอให้ สปช.พิจารณา
ดำเนินการ

กรณีที่ไม่ให้ความเห็นชอบ

- สปจ. ควรนำไปทบทวนเหตุผลแล้วนำเสนอ กปจ. พิจารณาใหม่

แผนภูมิที่ 7 การดำเนินการพิจารณาความดีความชอบข้าราชการครู

6) การออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

มาตรา 17 (6) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ.2523 กำหนดไว้ว่า "ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบของคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ"

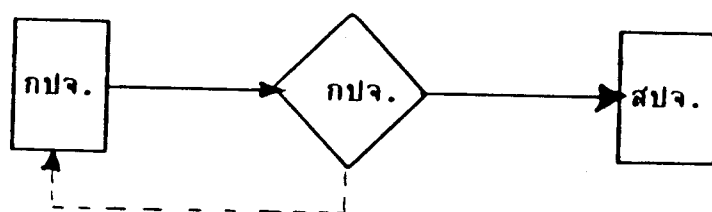
เพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของ กปจ. และ สปจ. เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพ และคุณภาพสูงสุด กปจ. มีอำนาจที่จะออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ทั้งนี้ต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อระเบียบของ กปช. โดยมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

(1) เสนอหลักการและเหตุผล เสนอหลักการและเหตุผลของระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่เห็นว่าควรจะมีระเบียบ เพื่อปฏิบัติให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาของแต่ละจังหวัด โดยต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น
- สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการจัดการประถมศึกษาของแต่ละจังหวัด

(2) พิจารณาหลักการและเหตุผล หาก กปจ. เห็นด้วยกับหลักการและเหตุผล มอบให้ สปจ. ดำเนินการยกร่างระเบียบเพื่อนำเสนอ กปจ.

(3) พิจารณาร่างระเบียบ หาก กปจ. เห็นชอบก็ประกาศใช้เป็นระเบียบและรายงานหรือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แผนภูมิที่ 8 การออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

7) การปฏิบัติการณ์ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 17 (7) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 กำหนดไว้ว่า "ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมอบหมาย" กปจ. และ สปจ. มีบทบาทดังนี้

(1) ปฏิบัติตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ซึ่งกล่าวไว้ว่า

มาตรา 6 ให้ผู้ปกครองของเด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่แปด ส่งเด็กนั้นเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่สิบห้า เว้นแต่เป็นผู้สอบได้ชั้นประถมศึกษาปีที่หก ตามหลักสูตรตามมาตรา 5 หรือหลักสูตรอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า

การส่งเด็กเข้าเรียนตามวาระหนึ่ง นักเรียนต้องไม่ขาดเรียนโดย
ไม่ได้รับอนุญาตหรือปราศจากเหตุผลอันสมควรเกินเจ็ดวันในหนึ่งเดือน

ในกรณีที่เป็นการสมควร คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมี
อำนาจกำหนดให้ผู้ปกครองของเด็กในท้องที่ใดในเขตจังหวัด ส่งเด็กเข้าเรียนใน
โรงเรียนประถมศึกษาเมื่อเด็กมีอายุต่ำหรือสูงกว่าที่กำหนดตามวาระหนึ่งได้

การนับอายุให้นับตามปีปฏิทิน

การดำเนินการของ กปจ.

- ศึกษาพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523
- ศึกษาข้อมูลและพิจารณารายละเอียดที่ สปจ. นำเสนอ
- ลงมติ (เห็นชอบ/ไม่เห็นชอบ) กรณีไม่ให้ความเห็นชอบให้
ระบุเหตุผล

การดำเนินการของ สปจ.

- สำเนาพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 เสนอ กปจ.
เพื่อทราบและศึกษา
- สปจ. พิจารณาเหตุผลและความจำเป็นที่ กปจ. เสนอแนะ
- จัดเตรียมข้อมูลและรายละเอียด เสนอ กปจ. เพื่อขอความ
เห็นชอบ
- แจ้งผลการพิจารณาให้ สปจ. ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการ

(2) ปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่ม
โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534 หมวด 1 ข้อ 9 คือ

"ข้อ 9 ให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจารณาเสนอการจัดตั้ง
กลุ่มโรงเรียน และชื่อของกลุ่มโรงเรียนต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
เพื่อพิจารณาอนุมัติตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

ก. กลุ่มโรงเรียนหนึ่งให้มีโรงเรียน ไม่น้อยกว่าเจ็ดโรงเรียนแต่ไม่
เกินสิบโรงเรียน

ข. โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นใหม่อยู่ในเขตกลุ่มโรงเรียนใด ให้จัดเข้ากลุ่ม
โรงเรียนนั้น ถ้าโรงเรียนนั้นอยู่ระหว่างกลุ่มโรงเรียนสองกลุ่มขึ้นไป ให้จัดเข้าใน
กลุ่มโรงเรียน ที่มีจำนวนโรงเรียนน้อยกว่า ถ้ากลุ่มโรงเรียนดังกล่าว มีจำนวน
โรงเรียนเท่ากันให้จัดเข้าในกลุ่มโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า

ค. ในกรณีมีความจำเป็นจะเสนอจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน โดยให้จำนวนโรงเรียนน้อยกว่า หรือมากกว่าจำนวนโรงเรียนตาม ก. ก็ได้ แต่ต้องแสดงเหตุผล และความจำเป็นเสนอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด พิจารณออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ"

การดำเนินการของ กปจ.

- ศึกษาระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2534
- ศึกษาข้อมูลและรายละเอียดที่ สปจ. นำเสนอก่อนเข้าประชุม
- พิจารณาให้ความเห็นชอบ
- ลงมติ (เห็นชอบ/ไม่เห็นชอบ) กรณีไม่ให้ความเห็นชอบให้ระบุเหตุผล

การดำเนินการของ สปจ.

- สำนักระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2534 โดยเน้น หมวด 1 ข้อ 9 เสนอ กปจ. เพื่อทราบและศึกษา
- สปจ. จัดเตรียมข้อมูลและรายละเอียดอื่นที่ได้จาก สปอ. ส่งให้ กปจ.ศึกษาล่วงหน้าก่อนเข้าประชุมและเตรียมเสนอ กปจ.
- สปจ. เสนอขออนุมัติต่อ กปจ.
- เมื่อ กปจ. พิจารณาแล้ว แจ้งให้ สปอ. ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจิตร ปราณีธรรม (2527) ได้ทำการศึกษาบทบาทของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 8 โดยมีความมุ่งหมายในการศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 8 ตามทัศนะของผู้แทนข้าราชการครู ผู้ทรงคุณวุฒิ หัวหน้าการประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครู พบว่า

1) ผู้ทรงคุณวุฒิมีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ผู้แทนข้าราชการครู หัวหน้าการประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2) ผู้ทรงคุณวุฒิและครูมีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ผู้แทนข้าราชการครู หัวหน้าการประถมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังอยู่ในเกณฑ์สูง

3) ผลการเปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงพบว่าผู้แทนข้าราชการครู ผู้ทรงคุณวุฒิ หัวหน้าการประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูมีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4) ผลการเปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังพบว่าทัศนะที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังด้านนโยบายและแผนพัฒนาการประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนทัศนะที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังด้านจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ ด้านจัดตั้ง บริหาร รวมและเลิกโรงเรียนประถมศึกษา ด้านแต่งตั้งผู้บริหารการศึกษา ด้านพิจารณาความดีความชอบ ด้านการออกกระเบียบปฏิบัติงานและด้านปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5) ผลการเปรียบเทียบระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง พบว่าทุกกลุ่มมีทัศนะต่อบทบาทที่ปฏิบัติจริงต่ำกว่าบทบาทที่คาดหวังและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุบิน เสมียนรัมย์ (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษา ในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามทัศนะของครูและผู้บริหารโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาผลการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์ตาม

ทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของครูผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า

1) ครูและผู้บริหารมีความพอใจในผลการปฏิบัติงานทุกด้านของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์

2) คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอไม่แน่ใจว่ามีความพอใจหรือไม่ในผลการปฏิบัติงานด้านการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์

3) ครูและผู้บริหาร คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ มีทัศนะต่อผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ และคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอในจังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมบัติ กลิ่นผา(2527) ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจปัญหาการบริหารงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะของศึกษาธิการจังหวัดและผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดลำดับปัญหานั้น ศึกษาธิการจังหวัดเห็นว่างานที่มีปัญหามากกว่างานอื่น ๆ ตามลำดับคือ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบประจำปี ของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัด พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งบริหาร รวม ปรับปรุง และเลิกล้มโรงเรียนในสังกัด พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด พิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการประถมศึกษาจังหวัด และพิจารณาให้ความเห็นในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่โรงเรียนในสังกัด

ส่วนผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเห็นว่างานที่มีปัญหามากกว่างานอื่นๆ ตามลำดับคือ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่และครูใหญ่ โรงเรียนในสังกัด พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุงและ เลิกล้มโรงเรียนในสังกัด พิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความดีความชอบ ประจำปีของข้าราชการครูในสังกัด และพิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงานและ แผนพัฒนาการประถมศึกษาของจังหวัด

พิน คงพล (2529) ซึ่งศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้ จากผลการวิจัยพบ ว่า คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดใน 14 ภาคใต้ มีความพึงพอใจคาดหวังที่จะปฏิบัติงานระดับสูงกว่าที่ปฏิบัติอยู่จริงทุกด้าน และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการ โดยการเลือกตั้งจากผู้แทนข้าราชการครู มีความพึงพอใจคาดหวังจะปฏิบัติงานแตกต่างไปจากกรรมการโดยตำแหน่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ใน งานหกด้านคือ ด้านการพิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงานและแผนพัฒนาการ ประถมศึกษาของโรงเรียนในจังหวัด ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณเพื่อการประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัด ด้านการพิจารณา ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และผู้ บริหารสถานศึกษาในสังกัด ด้านการพิจารณาให้ความเห็นชอบในการพิจารณาความ ดีความชอบประจำปีของข้าราชการครูในสังกัด ด้านการพิจารณาให้ความดีความชอบ ในการจัดตั้ง บริหาร รวม ปรับปรุง เลิกล้มด้านปฏิบัติงานอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมอบหมายนั้นมีความพึงพอใจคาดหวัง จะปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สาขันธ์ แก้วกลสิกรรม (2528) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงาน การประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในภาคเหนือ ผลการวิจัย พบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคของการบริหาร งานการประถมศึกษา ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดว่าอยู่ในระดับน้อย มีปัญหาเดียวเท่านั้นที่เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่การพิจารณางบประมาณเพื่อ การประถมศึกษา มักมีข้อขัดแย้งในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา อุปสรรคของการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัด ปรากฏว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหา การปฏิบัติงานทั้ง 7 ด้าน ของคณะกรรมการ การประถมศึกษาจังหวัดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้อง กับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

พลจิต ส่าเภา (2531) ได้ทำการศึกษาวิจัย การศึกษาบทบาทการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้ โดยศึกษา ทัศนะของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในภาคใต้ทุกคน จำนวน 210 คน ผลการศึกษาพบว่า

- 1) ระดับบทบาทหน้าที่เป็นจริงของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด คณะกรรมการส่วนใหญ่เห็นว่าได้ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง
- 2) ระดับบทบาทที่คาดหวังว่าควรปฏิบัติ คณะกรรมการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในระดับสูง
- 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ที่ปฏิบัติจริง และบทบาท หน้าที่ที่คาดหวังว่าควรปฏิบัติของกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และ กรรมการผู้แทนข้าราชการครู พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน